Miasta

a) Projekt do zdania prześw. Deputacyi dla Miast wyznaczonej podany
b) Projekt czyli zdanie do projektu od Deputacyi do Miast ułożone
c) Przełożenie potrzeby niektórych poprawek w projekcie Deputacyi dla miast &c.

PROIEKT
CZYLI
ZDANIE
Do Proiektu od Prześwietney Deputacyi dla Miaſt wyznaczoney
UŁOZONE.

Miaſta Naſze Królewſkie w Kraiach Rzeczypoſpolitey

ZApatruiąc ſię z żalem na upadek Miaſt w Kraiach Rzepltey, których ślady pozoſtałe na ziemi, a pamiątka w Przywileiach lokacyinych i nadawczych świadczą, iż ich ſiedliſka, były niegdyś twier-

dze obronne Narodu, były składy i schronienia maiątków Obywatelskich, były zbiory mieszkańców użytecznych, daiących wartość urodzaiom Kraiowym, pomagaiących do pomnożenia bogactw Kraiowych przez ich obrot; kiedy szukamy przyczyn tych smutnych odmian postrzegamy ie widoczne w tym; Iż Prawa Municypalne osiadłościom Mieyskim służące, tak iak oddzielnie Prawa Ziemskie służą osiadłościom Ziemskim, traciły co raz z swoiey mocy nie wsparte władzą prawodawczą i exekucyiną Narodową, iż Osobom i Familiom których urodzenie i powołanie do użytecznych Professyi w Miastach przeznaczyły, ubywało co raz na czci, przystoyności i poważeniu Obywatelskim, iż naostatek przez naturalną w takim stanie rzeczy degradacyą umnieyszyła się co raz liczba Obywatelów wolnych Mieyskiego powołania, i stawała się przez to mniey silną, mniey gorliwą, mniey sposobną do oparcia się przypadkom publicznym i spustoszeniu w rewolucyach Kraiowych, mniey zdolną do podniesienia się z upadku, a co raz bardziey staiąc się nikczemną, stała się mniey

dbałą o poprawę loſu ſwoiego. Te uwagi ſprawiedliwe maiąc przed oczami, a chcąc podać rękę Miaſtom Naſzym, i zachęcić tak lud wolny Kraiowy, iako też zagranicznych do oſiadania w nich. Po roztrząśnieniu Praw i Przywileiów przez Miaſta Koronne i Litewſkie przed Deputacyą od Nas wyznaczoną, okazanych, uważywſzy co z nich użytecznego na przyſzłość wyiętym bydź może i potwierdzonym, co w naturze Miaſt to ieſt: Siedliſk Obywatelſkich w ieden obręb zbliżonych, do ich beśpieczeńſtwa i ſzczęśliwości potrzebnym bydź może. Naſtępuiące względem Miaſt i Mieſzczan w Kraiach Rzepltey ogólne, trwałe i nieporuſzone czyniemy poſtanowienie.

Wſzyſtkie Miaſta Koronne i Litewſkie Przywileiami Lokacyinemi Poprzedników Naſzych Królów Polſkich i W. X. Lit: nadaniem ziemi na oſadę erygowane, nie wyłączaiąc tych które zatraconych *Injuria temporum* Przywileiów okazać nie mogły, uznaiąc bydź zgromadzeniem ludzi wolnych, a ziemię w Miaſtach przez nich oſiadłą, także Wſie i Territoria gdzie iakie teraz ſą do któ-

)3(

rych Miaſt legalnie przyłączone, właſnością dziedziczną bydź uznaiemy, tym zaś Miaſtom którym Przywileie przypadkami zaginęły, za dowiedzeniem ich byłości, *Diplomma Renovationis* z nadaniem ziemi iaką w aktualnym teraz dzierżeniu zaymuią wydamy.

A iako też Miaſta wolne dla wnętrznego między Obywatelami Rządu i Sądu maią nadane ſobie Prawa Municypalne i Juryzdykcyą w granicach Miaſt też Prawa exekwuiącą, tak ie przy tychże Prawach Municypalnych i Juryzdykcyi właściwey zachowuiąc, z pod wſzyſtkich inney natury Juryzdykcyi, iakie ſą: Trybunalſkie, Ziemſkie, Grodzkie, Woiewodzińſkie, Starościńſkie, Zamkowe, wyimuiemy i wyłączamy.

Juryzdykcyą zaś Marſzałkowſką iako tylko do Miaſta Rezydencyonalnego pod bytność Naſzą Królewſką dotyczącą, do opiſów władzy teyże Juryzdykcyi właściwey odſyłamy. Chcąc iednak mieć przyśpieſzoną po Miaſtach Naſzych Królewſkich w Sprawach między oſobami prywatnemi ſprawiedliwość, i zapobie-

gaiąc enerwacyi prawuiących się z stron odległych, dla tychże Spraw między Osobami prywatnemi z Miast Królewskich zamiast dotąd praktykowaney w Prowincyach Koronnych Starościńskiey Juryzdykcyi, naznaczamy Pośrzedniczą Juryzdykcyą: Do którey Sprawy wszystkich Miast i Miasteczek Królewskich każdego Woiewództwa ale tylko *ex appellatione* od Magistratu i Sądów Wóytowskich summę lub karę pieniężną sto złotych przechodzące, aż do summy 1000. Zł: Pol: wartuiące lub w których kara pieniężna 200. *Zł:* Pol: i wieży Mieyskiey dwa tygodnie przewyższać nie będzie należeć maią I takowe Sprawy *praecisa appellatione* sądzone będą. W Sprawach zaś większey importancyi appellacye od Magistratów prosto do Sądów Assessorskich zakładane i dopuszczone bydź maią. Ta Juryzdykcya będzie iedna w każdym Woiewództwie do sądzenia Spraw wyniknąć mogących, między osobami prywatnemi z Miast Królewskich w tymże Woiewodztwie umieszczonych. Składać się będzie Sąd z osób dwóch urodzenia Mieyskiego dobrze osiadłych, które wybierane będą

koleią z Miast w tymże Woiewództwie będących, a osób dwóch urodzenia Szlacheckiego, których My Król *per Rescripta Nostra Regia* w Urzędzie Kommissarza instrumentować będziemy, do czasu lat czterech.

Sąd ten kadencye trzy co rok mieć będzie powinien, i Sądy te odbywać w Mieście Woiewództwa niżey wyznaczonym. Komplet składać się będzie naymniey z osób trzech, a w przypadku zdań równych przy prezyduiącym rozwiązanie tychże zdań równości zostawać ma. Prezydencya zaś przy pierwszym Kommissarzu *ex ordine* Reskryptem J. K. Mci wyznaczonym bydź ma.

Po odbytey każdey Kadencyi też Juryzdykcye rapport do Kommissyi Municypalney dawać winne będą, z wypisem siła Dekretów wydały. Sądy te odprawować się będą w Ratuszu Miasta wyznączonego, w którym oraz konserwowane bydź maią Protokóły teyże Juryzdykcyi. Aby w tymże Sądzie depaktacya i inne *abusus* nie praktykowały się Ordynacyą i Rotę przysięgi teyże

Juryzdykcyi przepifzą Sądy Nafze Zadworne Affefforfkie, *refpective* w Prowincyach fwoich.

Dla Miaft Prowincyi Małopolfkiey.

Woiewództwa Krakowfkiego, teyże Juryzdykcyi Miafto Kraków naznaczamy, dla Sandomirfkiego Radom; Dla Ziemi Chełmfkiey Woiewództwa Bełfkiego i Lubelfkiego, Miafto Lublin, dla Miaft Woiewództwa Podlafkiego Drohiczyn, dla Miaft Woiewództwa Kiiowfkiego i Bracławfkiego, Zytomierz, dla Podolfkiego, Kamieniec Podolfki, dla Wołyńfkiego Łuck.

Dla Miaft Prowincyi Wielkopolfkiey.

Dla Woiewództwa Poznańfkiego Poznań, dla Ziemi Wfchowfkiey Wfchowę, dla Woiewództwa Kalifkiego Kalifz, dla Gnieznieńfkiego Gniezno, dla Sieradzkiego i Ziemi Wieluńfkiey Piotrków, dla Łęczyckiego Łęczycę, dla Brzefkiego Kuiawfkiego, Inowrocławfkiego, Brześć Kuiawfki, dla Dobrzyńfkiego Lipno, dla całego Xięftwa Mazowieckiego Warfzawę wyznaczamy.

Dla Prowincyi W. X. Lit:

Co zaś do Miaſt Naſzych w W. X. Lit: *diſtinctim* mieć chcemy i uſtanawiamy, aby w Sprawach mnieyſzey wagi iako to *in Cauſa Juris* które pretenſyi 1000 *Zł:* a *in Cauſa facti* które kary nad dwa tygodnie więzienia nie przenoſzą, appellacye od Sądów Burmiſtrzowſkich, Radzieckich i Wóytowſkich Ławniczych Miaſt mnieyſzych, ieżeliby ſtrona która Dekretem nie kontentowała ſię, nie do Sądów Naſzych Zadwornych ale do Sądów Appellacyinych które w Miaſtach większych niżey wyrażonych mieć chcemy, na oſtateczne rozſądzenie były zakładne i przyimowane, a to w tym ſpoſobie, iż wſzyſtkie Miaſta Naſze Woiewództw Wileńſkiego, Trockiego, Powiatów Oſzmiańſkiego, Lidzkiego, Wiłkomirſkiego, Bracławſkiego, do Sądu Appellacyinego w Wilnie, Miaſta Powiatu Grodzieńſkiego i Wołkowyſkiego do Sądu Appellacyinego w Grodnie, Miaſta Xięſtwa Zmudzkiego i Powiatów Kowińſkiego i Upitſkiego do Sądu Appellacyinego w Kownie, Miaſta Woiewództwa Nowogrodzkiego i Powiatu Słonim-

ſkiego do Sądu Appellacyinego w Nowogrodku, Miaſta Woiewództwa Brzeſkiego i Powiatu Pińſkiego do Sądu Appellacyinego w Brześciu Litewſkim, Miaſta Woiewództw Mińſkiego i Połockiego, i Powiatów, Orſzańſkiego, Rzeczyckiego i Mozyrſkiego do Sądu Appellacyinego w Mińſku, Appellacye od Dekretów w Sprawach iak wyżey mnieyſzey wagi zakładać maią Sąd zaś takowy Appellacyiny w Miaſtach wyrażonych ſkładać ſię ma z Wóyta, Burmiſtrzów, Rayców, Ławników i Piſarza Radzieckiego w komplecie naymniey oſób ſiedmiu, i rozſądzać Sprawy Appellowane według Prawa i ſprawiedliwości, bez żadnych zwłok i odkładów i bez dalſzey appellacyi. Sprawy także mnieyſzey wagi, to ieſt które wartości 1000. *Zł:* i kary dwóch tygodni więzienia nie przechodzą, w tych Miaſtach większych, w których Sądy Appellacyine determinuią ſię przydarzone za odſądzeniem ich w pierwſzey Inſtancyi Burmiſtrzówſkiey lub Wóytowſkiey podobnie do Sądów Appellacyinych tegoż Miaſta w komplecie wyżey przepiſanym za appellowane i tam oſtatecznie rozſą-

dzone bydź mogą. Dekreta zaś Sądów takowych Appellacyinych walor swóy i exekucyą mieć powinne, etiam z pomocą Woyskową gdzieby iey potrzeba było. Sądy zaś takowe Appellacyine gdyby Sprawom z Appellacyi przychodzącym sprawiedliwość odmawiali, i oną w odwłokę puszczali, zaskarżone do Sądów Naszych Zadwornych przyzwoicie upomnione i ukarane bydź maią.

Zostawuiąc zaś Miasta wolne przy Przywileiach tym Prawem okryślonych wszystkie inne Przywileie, Konstytucye i zwyczaie nimieyszemu Prawu przeciwne uchylamy.

Obieranie przez Obywatelów Miast własnego Magistratu, mianowicie Prezydentów, Burmistrzów, Wóytów *salvis modernis*, i wszelkich Urzędników, iako iest cechą wolności, tak przy tey wolności zostawuiąc Miasta Nasze, ażeby same obierały Magistraty swoie, tudzież aby moc miały rozrządzenia czynić, co do wewnętrznych porządków i tych uskutecznienia dozierać, mieć chcemy.

Staie ſię to odmianą rzeczy Ziemſkich iż mieyſce iakie w Kraiach Rzepltey ſzczęśliwym położeniem ściągnie do ſiebie oſadę ludzi wolnych którzy pomnożeniem przez handle, rękodzieła lub inne godziwe zarobki maiątków ſwoich dadzą mięſzkaniu ſwemu przyſtoyną poſtać Miaſta. W takowym zdarzeniu ieżeli Ziemia na którey ta oſada zbierze ſię nie ieſt Ziemſkim Prawem komu należąca. My Król takowey oſadzie *Diplomma Erectionis* Miaſta nowego z nadaniem Ziemi i Prawa Municypalnego wydać mamy. Jeżeli zaś takowa oſada zbierze ſię na gruncie Ziemſkim Dziedzicznym, lub gdzie iuż ieſt zebrana i zamieſzkana, nie inaczey iak za żądaniem i prożbą właściciela Ziemi, Dyplomma Erekcyi i Prawa Municypalnego Mieſkiego zabeśpieczeniem kondycyi przez tegoż właściciela z oſadą umowionych wydać będziemy mogli.

Ponieważ nic bardziey zachęcać nie może do oſiadania w Miaſtach Rzepltey ludzi użytecznych, iak wolność i beśpieczeńſtwo oſobiſte, przeto Prawo *neminem captivari niſi jure victum permitte-*

mus, iako służyć miało, i do osób urodzenia Mieyskiego tak i służyć ma wyłączaiąc Bankrutów, którzy albo kaucyą stawić maią, albo przytrzymanemi bydź powinni, tudzież osoby *in Causis recentis Criminis.*

Dobro powszechne Miasta każdego, to iest: sprawiedliwość, obsitość, wygody, ochędostwo, spokoyność, bespieczeństwo, równą sprawuią szczęśliwość Obywatelom wszystkim, osiadłość gruntową w Mieście maiącym, iakiegokolwiek są oni urodzenia, powołania, równie prowadzą do maiątków i pomagaią do pomnożenia bogactw Kraiowych, w tym względzie zaymuiąc ogólność Miasta każdego mieć chcemy ażeby równie wszyscy bądź Szlacheckiego bądź Mieyskiego urodzenia ludzie którzy maią possessye w Mieście, iakiegokolwiek są dostoieństwa, powołania, Professyi, Religii, Prawo Mieyskie Municypalne w Miastach, w których maią swoie possessye przyimowali i pod nim zostawali. Przyięcie Prawa Mieyskiego czynić się ma w następuiącey formie: Iż każdy właściciel gruntu w Mieście lub domu,

ſtanąwſzy przed Magiſtratem obecnie lub przez Plenipotenta, lub przez Piſmo uczyni oświadczenie w ſłowach: = ,, Ja N. ,, Nayiaśnieyſzemu Królowi i Rzeczypo- ,, ſpolitey wierny Prawu Municypalne- ,, mu i Zwierzchności Miaſta N. w któ- ,, rym moią Poſſeſſyą, do Obywatelſtwa ,, ſię przyłączam, i że obowiązkom do ,, tego ſtoſownym podległym bydź chcę, ,, to przyrzekam i zaręczam za ſiebie i ,, naſtępców moich ,, = Po uczynionym takowym oświadczeniu ma ſię zapiſać lub bydź zapiſanym w Xięgę Obywatelów Miaſta.

Wſzyſcy Obywatele Miaſta którzy maią Poſſeſſyą iakiegokolwiek ſą urodzenia, doſtoieńſtwa, powołania, Profeſſyi, Religii (oprócz Zydów, gdzie, i iakowa dla tych mięſzkalność oſobnym Prawem uſtanowiona będzie) maią prawo bydź obieranemi do Urzędów Mieyſkich, wolność poſzukiwania wſzyſtkich zyſkow z Poſſeſſyi, z Handlu, z Rzemioſł i Profeſſyi wypływaiących, a Oſoby urodzenia Szlacheckiego wchodząc w Prawa Municypalne, i ſprawuiąc Profeſſye Mieyſkie, nie maią utracać zaſzczytu urodzenia ſwego, i prerogatyw

do niego przywiązanych, co uznaiąc podnosiemy wszystkie Prawa ninieyszey ustawie przeciwne.

Ponieważ Osoby urodzenia Szlacheckiego mocą ninieyszego Prawa w część składaiącą ogół Rządu Municypalnego w Miastach, wchodzić maią; więc reassumuiąc w tym Artykuł 34 Konstytucyi 1550. ażeby z Possessyi swoich równie iak inni Miast Obywatele obowiązkom i podatkom Skarbowym Rzepltey podlegali mieć chcemy i ustanawiamy.

Składki zaś na publiczne wynikaiące potrzeby Miasta, formowane bydź mogą przez większość zdań zapisywanych Possessyonatów, o użycie których na prywatne zyski każdemu w Sądzie przyzwoitym czynienie zostawuiemy.

Z tegoż powodu otworzonego wstępu osobom urodzenia Szlacheckiego do posiadania Magistratur Mieyskich, i sprawowania wspólnie z Osobami Mieyskiemi Juryzdykcyi Rządowych i Sądowych Miasta stanowiemy, iż ludzie wszelkiego urodzenia, kondycyi i powo-

łania zoſtawać maią z Poſſeſſyi ſwoich pod Juryzdykcyą Mieyſką oprócz ſpraw kryminalnych i uczynkowych przeciwko Oſobom urodzenia Szlacheckiego w Miaſtach zdarzonych; podobnie Oſoby urodzenia Mieyſkiego, z uczynków zdarzonych na gruncie niepodległym Juryzdykcyi Mieyſkiey odpowiadać powinny w tey Juryzdykcyi, do którey należy mieyſce; Oſoby iednak z oſób ſwych Juryzdykcyi Duchowney podległe z uczynków oſobiſtych w teyże Juryzdykcyi Duchowney odpowiadać maią. Równie i Oſoby Stanu Woyſkowego do Juryzdykcyi Prawem Seymu teraźnieyſzego przepiſaney należeć maią. Aby zaś w ſprawach uczynku lub kryminału popełnionego w Mieście przez Oſobę urodzenia Szlacheckiego ſprawiedliwość niebawna i bezwzględna dawana bydź mogła, idąc wzorem tak Statutów *Anni* 1521. 1527. iako i Konſtytucyi lat 1648. 1668. poſtanawiamy, ab iżdy popełniaiący gwałt lub uczyn k kryminalny Prawem opiſaney, w Mieście imanym był, czyli zatrzymanym przez mieyſcowy Magiſtrat czyli Urząd, ſądzenie iednak ſprawy tey uczynkowey ieżeli

między osobami Stanu Szlacheckiego i urodzenia Mieyskiego wynikną, bydź ma przed Sąd Grodzki wraz z Osobą urodzenia Mieyskiego, do teyże sprawy przez Magistrat urzędownie wyznaczoną. A w sprawie kryminalney, Magistrat rekwirować ma Grod własnego Województwa Ziemi lub Powiatu, aby oprócz Kadencyi Sądy złożył, czego Grod pod karą 500. grzywien odmowić nie będzie mógł, i w takiey kryminalney sprawie w Mieście popełnioney przeciwko Szlachcicowi od Osoby Mieyskiey kondycyi intentowaney, jedna Osoba z Magistratu tego, gdzie Grod sądzi się przez Magistrat wybrać miana, w sprawę niewchodząca, wraz z Sądem Grodzkim zasiadać i Sprawę takowego rodzaiu sądzić będzie, a Grod, któryby nie dopuszczał Osobę Mieyską do sądzenia razem z sobą takowey sprawy, 1000. grzywien i dwa tygodnie wieży karany będzie. Też Sądy i Sprawy wszelkie nie kryminalne uczynkowe przez Osoby Stanu Szlacheckiego w Miastach przeciwko Osobom Mieyskim popełnione w Kadencyach sądzić będą, i dla takowych Spraw regestr taktowy osobny ustanowić

wić dozwalamy, który w każdey Kadencyi odsądzonym bydź powinien. Gdyby zaś Magistrat nie wybrał osoby do sądzenia Spraw takowych, na ten czas Grod sam decydować będzie, a w takiey Sprawie *reconvencionaliter* pozwane osoby kondycyi Mieyskiey temuż Sądowi w tychże Sprawach podlegać będą; w Sprawach zaś Kryminalnych Appellacya do Trybunału bydź może dopuszczona. Sprawy zaś uczynkowe w których kary wieży tydzień i 300. grzywien przewyższać nie będą *præcisa appellatione* sądzone bydź maią.

Opatruiąc to, ażeby kapiały i maiątki ruchome ludzi urodzenia Mieyskiego zaięciem handlu i rędkodzieł po różnych Kraiach rozrzucone miały cel pewny okazany zbierania się w Kraie Rzepltey; jak osobom urodzenia Szlacheckiego iest wstęp wolny, otwarty do Possessyi Dziedzicznych w Miastach, tak na wzajem osobom urodzenia Mieyskiego, w czterech Miastach każdey Prowincyi Koronney to iest N N. daięmy wolność nabywania i possydowania dziedzicznie Dóbr Ziemskich przez Sukcessye lub

nabycie, także Dobr Królewſkich przez licytacyą z obowiązkiem podlegania podatkom, powinnościom i Juryzdykcyom właściwym tychże Dóbr, innych zaś Miaſt Obywatele w Koronie, ſkoroby który Fabrykę iaką założyć w nabyć ſię maiących Dobrach obowiązał ſię, i zaręczył przed Kommiſſyą Skarbową że tęż kondycyą z użytkiem dla Kraiu dopełni, czego dozor Kommiſſya Skarbowa mieć będzie. Taż ſama wolność nabycia Dóbr takowemu Obywatelowi i innych Miaſt ſłużyć ma. Co ſię zaś tyczy Prowincyi W. X. Lit: tę przy dawnym Prawie co do wolności nabywania Dóbr zachowuiemy, do żadnych wſzakże prerogatyw ſamemu urodzeniu Szlacheckiemu zachowanych z Poſſeſſyi takowych Dobr Oſoby urodzenia Mieyſkiego należeć nie mogą.

W Stanach w których powołanie, zdatność, i zaſługi otwieraią Obywatelom ſpoſob życia, i nadzieię nadgrod; pozwalamy oſobom urodzenia Mieyſkiego, ubiegać ſię o mieyſca i ſtopnie i one poſiadać, iakie ſą w ſtanie Duchownym Prelatury, i Kanonie w Kollegiatach,

Kanonie doktoralne w Katedrach, tudzież wſzelkie inne *beneficia ſecularia vel regularia*, wyłączaiąc Funduſze dla ſtanu Szlacheckiego poczynione. W ſtanie zaś Zołnierſkim w każdym Regimencie, oprócz Kawaleryi Narodowey, aż do trzeciey części dla Obywatelów urodzenia Mieyſkiego, że mogą bydź umieſzczonemi dazwalamy. A zacząwſzy od Zołnierza lub Kadeta przez ſtopnie żadnego nieprzeminąwſzy aż do rangi Pułkownika, doſługiwanie ſię tymże oſobom urodzenia Mieyſkiego wolne mieć chcemy. Ktoby zaś przez wſzyſtkie ſtopnie Woyſkowe, rangi Pułkownika doſłużył ſię, tym ſamym iuż Szlachcicem ſtanie ſię i Dyplomma iemu wydane bydź ma, a takowa godność do ſtopniów wyżſzych Woyſkowych nada mu mieyſce, Także w poſługach Skarbów i Dykaſteryów innych Oboyga Narodów na iakie ſobie kto zaſłuży urzędy drogą zdatności i dawności ſłużby, w równey proporcyi iak i w Woyſku tę poſiadać wolność mieć będzie.

Reaſſumuiąc dawne Przywileie mocą których Miaſta znacznieyſze w Kraiach

)3(

Rzepltey wyfyłały Pofłów na Seymy, i na wfzyftkie ziazdy publiczne Narodowe, oraz zamykaiąc te Przywileie w obrebie przyzwoitości i fprawiedliwości, którą bydź rozumiemy w tym, ażeby Miafta tak co do władzy prawodawczey iako też co do władzy exekucyiney w materyach do Miaft ftofuiących fie i Prawem Municypalnym obiętych mogły *active* dawać fwoie zdania mieć chcemy aby Miafta znacznieyfze z każdey Prowincyi cztery, to ieft w Małey Polfzcze, Krakow, Sandomirz, Lublin, Kamieniec Podolfki, w Wielkiey Polfzcze Poznań, Warfzawa, Kalifz, Piotrkow: w Wielkim Xięftwie Litewfkim Wilno, Grodno, Kowno, Minfk. Inne zaś Miafta maiące trzyftą domow Kupieckich i Rzemieślniczych Chrześciańfkich, czytać i pifać umieiących Obywateli, iako to w Małey Polfzcze Zytomirz, Łuck, Bielfk Podlafki; w Wielkiey Polfzcze Brześć Kuiawfki, Płock, Łęczyca; w Wielkim Xięftwie Litewfkim Nowogrodek, Brześć Litewfki, Pińfk, za odebranym od Nas przed Seymowym Uniwerfałem, każde po dwoch Reprezentantów czyli Pleni-

potencyaryuszów na Seymy umocowanych instrumentem, tak co do interessów Miast Kraiowych w powszechności, iako też co do interessów każdego Miasta od którego są obrani, i do potrzeb innych Miast im przyległych wysłali; którzy to Posłowie Miast mogą bydź obieranemi równie z osób urodzenia Szlacheckiego, iako i Mieyskiego z osób iednak urodzenia Mieyskiego, tylko Kupcy i celnieyszych Rękodzieł Maystrowie Possessyonaci na Posłow czyli Reprezentantow bydź maią obierani, a pod imieniem Posłow Municypalnych mieysca na Seymie mieć będą Po Posłach Ziemskich, *vocem* zaś *activam* na Seymach mieć będą tylko w materyach uchwały Podatku z Miast w rzeczach handlu wnętrznego i zewnętrznego Kraiowego i innych do Miast stosuiących się, lub z niemi związek maiących podług Prawa Municypalnego, wyznaczani także bydź mogą do słuchania rachunkow Skarbowych. w innych zaś materyach *vocem activam* mieć nie będą.

W Kommissyach Skarbowych Rzepltey, w Kommissyach *vel* Kommissyi

Municypalney czyli Policyi po dwoch Kommiſſarzow w każdey, a w Sądach Naſzych Zadwornych żeby po dwoch Aſſeſſorow, od Miaſt podobnież Kupcow i celnieyſzych Rękodzieł Mayſtrow Poſſeſſyonatow zaſiadać *cum activitate* mogli mieć chcemy, ktorych obierać będą Posłowie Municypalni na Seymie z Kandydatow w Mieście iakimkolwiek osiadłych, bądź urodzenia Szlacheckiego, bądź Mieyſkiego ſpoſobem obierania Kommiſſarzow przez Posłow Ziemſkich opiſanym.

Do Kommiſſyow także Porządkowych czyli Cywilno-Woyſkowych, w Woiewodztwach Ziemiach i Powiatach obierani bydź maią Kommiſſarze Municypalni od Miaſt, czy to z oſob urodzenia Szlacheckiego czyli Mieyſkiego, byle w Mieście poſſeſſyą maiących po czterech do każdey Kommiſſyi podług porządku opiſać ſię mianego, z ktorych Miaſt wybor takowych oſob na Kommiſſarzy czyniony bydź ma, ktorzy do intereſſow w rzeczach Mieyſkich należeć maią, w iakiey zaś kolei Kadencyi ci czterey Kommiſſarze na Seſſyach po-

rządkowych zasiadać maią, też Kommissye Porządkowe ułożą.

Gdy po ustałym szafunku Dobrami za Królewskie mianowanemi tychże Dóbr, a zatym i Woytostw dotąd Miastom nie inkorporowanych po Miastach będących, urządzenie Kommissyom Skarbu Kor: i Lit: polecone zostało, przez wypuszczenie zaś Woytostw Juryzdykcyonalnych po Miastach za Licytacyą, takie Osoby do Possessyi onych przyiśćby mogły, któreby do administrowania sprawiedliwości w Mieście nie były zdatnemi, stanowiemy: iż *post extincta Jura* Woytow teraźnieyszych z Stanu Szlacheckiego uprzywileiowanych Magistraty sposobem o Elekcyach Urzędnikow Mieyskich przepisanym Woytow bądź z Szlachty tey która Prawo Mieyskie przyimie bądź z Mieszczan co rok do administrowania sprawiedliwości obierać będą, Prowentami także Woytostw maiących siedliska w okręgu Miast Lustracyami opisanemi Magistraty zawiadywać maią, z których intrata podług świeżo postanowionego Prawa, do Skarbu Ko-

ronnego i Litewſkiego w Ratach zwyczaynych wnoſzona bydź powinna.

Chcąc dążyć co raz bardziey do wydoſkonalenia Rządu Municypalnego w Kraiach Rzeplitey, a uważaiąc że Prawa Municypalne dotąd Miaſtom Naſzym nadane, i z natury ſwoiey ſą Prawa Exotyczne, i przez dawność wiekow i odmianę rzeczy, do których ſię w dziſieyſzym wieku te Prawa ſtoſować maią, potrzebuią przeyrzenia, roztrząśnienia, odmian, mieć chcemy ażeby Kommiſſya Municypalna wyznaczyła Oſoby w Prawach tych przeyrzałe, a światłem i cnotą znakomite bądź urodzenia Szlacheckiego bądź Mieyſkiego, ktoreby z tych Praw Municypalnych exotycznych uformowały Statut Kraiowy Municypalny, odmieniaiąc, przydaiąc, uymuiąc, i Nam takowy Statut pod czas Seymu do approbaty podały, który nie wprzod brać będzie mogł exekucyą, iako po otrzymaney takowey approbacie.